

Orkiestra Dęta „Sygnał” powstała w 1950 roku z inicjatywy mieszkańców Radziszowa. Impulsem do powstania „Sygnału” był koncert bożonarodzeniowy zespołu muzycznego z Bukowa, który odbył się w Radziszowie, pod koniec roku 1949. Wówczas Józef Florek, Albin Pająk i Piotr Pająk rozpoczęli starania o założenie radziszowskiej orkiestry. W styczniu 1950 r. sołtys Radziszowa na zebraniu mieszkańców ogłosił, że poszukuje chętnych do zespołu. Na jego apel odpowiedziało ponad czterdzieści osób. Prowadzenia powstającego zespołu podjął się wówczas Aleksander Remiszewski. Pracę nad orkiestrą rozpoczął od przesłuchania kandydatów i teoretycznego przydzielenia ich do poszczególnych instrumentów dętych. Tylko nieliczni potrafili grać z nut, dlatego Aleksander Remiszewski przystąpił do nauczania członków orkiestry odczytu zapisu nutowego. Podczas tych zajęć ćwiczone wyłącznie śpiew, gdyż orkiestra nie miała własnych instrumentów, a ich zakup pozostawał poza ich zasięgiem finansowym. Aleksander Remiszewski podczas pracy z orkiestrą wykazał się profesjonalizmem. Był człowiekiem o dobrym sercu, jak twierdzą ci, co go znali.

W lutym 1950 roku udało się wypożyczyć od OSP w Skawinie instrumenty, za które poręczyli majątkowo Antoni Paciorek i Andrzej Janik. Niedługo potem, 10 sierpnia 1950 roku Orkiestra po raz pierwszy wystąpiła publicznie, podczas odpustu z okazji poświęcenia obrazu Miłosierdzia Bożego w Kościele Parafialnym w Radziszowie. W 1952 r. wzięła udział w dożynkach powiatowych Krakowie. W tym samym roku rozpoczęła się tradycja uczestnictwa członków „Sygnału” w pielgrzymce Radziszowian do sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Po śmierci Aleksandra Remiszewskiego (1955 r.) kapelmistrzem został Mariusz Gajewski. Pod jego batutą Orkiestra wystąpiła w 1958 roku na Ogólnopolskich Dożynkach. W tym samym roku, zadebiutowała również na Festiwalu Orkiestr Dętych w Nieborowie, zajmując w konkursie drugie miejsce. Po Mariuszu Gajewskim pałeczkę kapelmistrza objął Stanisław Luty. W czasie jego kierownictwa członkowie orkiestry wciąż rozwijali swój potencjał.

W 1963 roku pracę z zespołem rozpoczął kapelmistrz Mieczysław Poprawa, dzięki któremu Orkiestra wystąpiła z sukcesem na wielu festiwalach, zajmując m.in. I miejsce na Festiwalu Amatorskich Orkiestr Dętych Polski Południowej w Kozienicach (1969). Kolejnym, oddanym orkiestrze kapelmistrzem został Tadeusz Pozowski. Był wymagającym dyrygentem, potrafił systematycznie podnosić umiejętności muzyków. W 1980 roku, tuż przed obchodzonym hucznie trzydziestolecie, orkiestrę zasilila grupa młodzieży: Paweł Oleś, Janusz Florek, Piotr Paleta, Jarek Paleta, Marek Paciorek, Grzegorz Putyra i Jan Paciorek.

Pod koniec lat osiemdziesiątych opiekę nad orkiestrą objął Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Skawinie, przemianowany później na Miejski Dom Kultury „Sokół”, a od 1992 roku Centrum Kultury i Sportu w Skawinie, które opiekę tę sprawuje do dziś.

Kolejnymi kapelmistrzami byli Tadeusz Paciorek oraz Adam Sowa. Również za ich czasów do zespołu przyłączyło się wielu młodych muzyków, nie tylko z Radziszowa. W latach 2000 - 2008 orkiestrę prowadził Jarosław Ignaszak, który znacznie rozszerzył dotychczasowy repertuar orkiestry, który obejmował odtąd nie tylko muzykę marszową, ale również filmową, a nawet przeboje muzyki rozrywkowej. Pod jego dyrygenturą w 2000 roku odbył się uroczysty koncert „Sygnału” z okazji 50-lecia jego istnienia, który połączony był z jubileuszem 5-lecia Chóru Żeńskiego Cantica. W uznaniu dla twórczego dorobku Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa nadało orkiestrze Złotą Odznakę za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej.

W 2003 roku, na zaproszenie władz samorządowych orkiestra gościła i koncertowała w Niemczech, w powiecie monachijskim. Dwa lata później ponownie gościła w Monachium oraz w Turciańskich Teplicach na Słowacji. W roku 2005 członkowie „Sygnału” zostali również wyróżnieni odznakami Polskiego Związku Chórów i Orkiestr.

Od 2008 roku orkiestrze przewodził Krzysztof Kozak, z którym w 2010 roku orkiestra obchodziła kolejny okrągły jubileusz – 60-lecia powstania. Z tej okazji w czasie uroczystości w sali Domu Strażaka w Radziszowie odbył się koncert jubileuszowy. Zasłużonym członkom orkiestry Burmistrz Miasta i gminy Skawina Adam Najder wręczył okolicznościowe medale Pro Memoria.

W latach 2011 – 2016 dyrygentem Orkiestry został Tadeusz Jaros, który wprowadził Sygnał w kolejną dekadę działalności.

W roku 2014, podczas uroczystej sesji poświęconej jubileuszowi 650-lecia Skawiny, najbardziej zasłużony członek orkiestry Kazimierz Ścibor został nagrodzony Odznaką Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej” Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kazimierz Ścibor rozpoczął naukę w orkiestrze jako siedemnastolatek, na pożyczonym barytonie tenorowym. Od początku wykazywał się dużym zaangażowaniem w działalność zespołu. Ściągał do „Sygnału” nowych członków, pozyskiwał środki na zakup instrumentów, zajmował się sprawami organizacyjnymi orkiestry podczas koncertów i wyjazdów, niejednokrotnie zastępował kapelmistrza, podczas jego nieobecności. Od 1955 roku był w Zarządzie orkiestry, a w latach 1998 – 2010 był jej prezesem. Kazimierz Ścibor był czynnym członkiem orkiestry nieprzerwanie od samego początku, aż do swojej śmierci w 2017 roku.

Od 2016 roku batutę po Tadeuszu Jarosie na dwa sezony przejął Przemysław Drabczyk. Rok 2018 był przełomowym w historii radziszowskiego zespołu. Wówczas ukazała się pierwsza płyta orkiestry. Dzięki wsparciu Stowarzyszenia „Nasz Radziszów”, które pozyskało środki finansowe na realizację nagrań oraz wydanie płyty, „Sygnał” po raz pierwszy zabrzmiał na stałym nośniku. Przygotowania trwały kilka miesięcy. Nagrania odbywały się w Dworze Dzieduszyckich, a całość zmontowano w studiu Radia Kraków. Podczas nagrań zespołowi dyrygował Dariusz Pikor. Płyta została wydana z okazji setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, dlatego repertuar obejmował utwory patriotyczne (<http://bityl.pl/4O1Bd>).

Kilka miesięcy później, w lipcu 2018 roku władze Powiatu Krakowskiego zaprosiły „Sygnał” do reprezentowania regionu w Kirchheim w powiecie monachijskim, gdzie odbywały się Dni Muzyki Dętej. Było to kolejne duże wyróżnienie dla zespołu. Orkiestra uczestniczyła w tym święcie już po raz trzeci, tym razem pod batutą Wojciecha Kwiatka, który na tę okazję zastąpił Przemysława Drabczyka. Rok 2018 był dla Sygnału wyjątkowo pracowity. Członkowie zespołu oprócz nagranej płyty oraz podróży zagranicznej wzięli udział w Nocy Muzeów w Krakowie oraz wystąpili na XX Dożynkach Województwa Małopolskiego w Radziszowie. Wszystkie te wydarzenia pobudziły orkiestrę do rozwoju. Do zespołu dołączyło sporo nowych muzyków. Pod koniec 2018 roku, członkowie Sygnału rozpoczęli starania o założenie stowarzyszenia. W marcu 2019 powołano do istnienia Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych „Sygnał” z Radziszowa, na którego czele stanęli: prezes Karol Pająk, sekretarz Michał Tomkiewicz oraz skarbnik Hubert Ożóg. Stowarzyszenie ma na celu wspieranie działalności zespołu oraz pozyskiwanie środków na dalszy rozwój. W pierwszym roku swojej aktywności, dzięki staraniom członków stowarzyszenia udało się pozyskać fundusze na realizację dwóch projektów: „Rytm to podstawa” zrealizowany ze środków FIO Małopolska Lokalnie- Północ, który zakładał poszerzenie sekcji perkusyjnej zespołu i nagranie klipu (<http://bityl.pl/SasST>) oraz projekt „Intonacja

vs. Agogika” zrealizowany ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie oraz Gminy Skawina, w ramach którego zakupiono instrumenty oraz zorganizowano koncert (<http://bityl.pl/oJldW>).

W sezonie 2018/2019 Orkiestra współpracowała z nowym kapelmistrzem Bartoszem Gacią, po którym batutę w sezonie 2019/2020 przejął Ernest Heksel.

W marcu 2020 członkowie Sygnału wzięli udział w uroczystościach z okazji obchodów 82 rocznicy ogłoszenia Prawd Polaków spod Znak Rodła, której XVI ogólnopolska edycja odbyła się we Wrocławiu (<http://bityl.pl/cmliM>).

Pod koniec miesiąca, zmuszeni sytuacją w kraju, członkowie orkiestry przenieśli swoją działalność do Internetu, gdzie zrealizowali nagranie utworu September (<http://bityl.pl/NbQXK>), nagranie z okazji obchodów Święta 3 maja (<http://bityl.pl/tv1LM>) oraz #SygnałChallenge (<http://bityl.pl/2HBI7>).

Rok 2020 to rok jubileuszowy. Orkiestra Dęta Sygnał z Radziszowa świętuje 70 lat swojej działalności. Z tej okazji Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych Sygnał we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Blisko Krakowa”, Stowarzyszeniem Nasz Radziszów oraz Centrum Kultury i Sportu w Skawinie zaprosili na wystawę „Uwiecznić historię – 70 lat Orkiestry Dętej SYGNAŁ z Radziszowa”, która odbyła się w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie. Na wystawie zaprezentowano archiwalne fotografie z początkowych lat działalności Orkiestry, ale także stare instrumenty (trąbki skrzydłówki, puzony, tubę, klarnety, flety, saksofony, zestaw perkusyjny, bęben z talerzem, waltornię), stroje (dawne i współczesne) zarówno męskie, jak i damskie oraz ręcznie pisane archiwalne marszówki. Ekspozycję uzupełniły najnowsze zdjęcia i portrety muzyków, przygotowane podczas sesji z okazji jubileuszu.

Orkiestra Dęta „Sygnał” jest nieodłączną częścią historii Radziszowa, współtworząc jego kulturę i upowszechniając tradycję gry na instrumentach. Orkiestra od lat jest wizytówką Gminy Skawina, uczestnicząc w życiu środowiska lokalnego, stanowi oprawę muzyczną wielu uroczystości państwowych, kościelnych, a także imprez kulturalnych. W swoim repertuarze ma szeroki wachlarz muzyki marszowej, poważnej, filmowej, rozrywkowej oraz hity z list przebojów, jak również pieśni kościelne i kolędy.

Kapelmistrzowie na przestrzeni lat:

Aleksander Remiszewski
Marian Gajewski
Stanisław Luty
Mieczysław Poprawa
Tadeusz Pozowski
Tadeusz Paciorek
Jarosław Ignaszak
Krzysztof Kozak
Tadeusz Jaros
Przemysław Drabczyk
Bartosz Gacia
Ernest Heksel

Opracowano na podstawie:

1. Materiały archiwalne Centrum Kultury i Sportu w Skawinie.
2. M. Niechaj. J. Niechaj, Radziszów: z dziejów wsi i jej mieszkańców, Radziszów 2015.
3. <http://www.nasradziszow.com/organizacje-lokalne.html>
4. <https://skawina.eu/orkiestra-deta-sygnal-wydala-swoja-pierwsza-plyte/>
5. <https://powiat.krakow.pl/2018/07/orkiestra-deta-sygnal-radziszowa-dniu-muzyki-detej-niemcech/>